

V JORNADA SOBRE HISTORIOGRAFIA LOCAL

2025

Història ambiental i comunitats locals

Dissabte, 8 de novembre de 2025

Aula Magna de l'Institut d'Estudis Ilerdencs
(Plaça de la Catedral, s/n, Lleida)

ÀMBITS

- 1. Ecologia política, pensament i justícia ambiental.**
- 2. Energia i transformacions socioeconòmiques del paisatge.**
- 3. Clima i gènere.**

PROGRAMA

9.30 h Recepció i benvinguda.

9.45 h Inauguració institucional.

10.00 h Presentació de la Jornada per part dels coordinadors, Judit Gil-Farrero. Universitat degli Studi di Bergamo (UniBg) / Carlos Moruno Moyano. Institut Ramon Muntaner (IRMU) i Universitat Rovira i Virgili (URV)

10.15 h

Àmbit 1

Maria Antònia Martí Escayol. Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). "La Història ambiental local, teoria i acció".

Martí Serra Riera. Universidad del País Vasco / Euskal Herriko Unibertsitatea (UPV/EHU). "Història dels conflictes ambientals als territoris de parla catalana: els fonaments d'un camí a fer".

Preguntes i debat.

11.30 h

Pausa cafè.

12.00 h

Àmbit 2

Laia Gallego-Vila. Universitat de Barcelona (UB). "De les fonts locals a les narratives ambientals: Relectures historiogràfiques de la història de l'energia als territoris de parla catalana".

Ferran Canudas. Cooperativa l'Arada Creativitat Social. "La història socioecològica del paisatge pirinenc: una aproximació sobre els efectes del turisme i els canvis socioeconòmics".

Tomàs Peris Albentosa. Historiador. "La trajectòria historiogràfica sobre hortes, marjals i marges fluvials al País Valencià".

Preguntes i debat.

13.50 h

Dinar

15.30 h

Àmbit 3

Ariadna Romans i Torrent. Universiteit van Amsterdam (UdA). "Una qüestió de temps: les crisis de l'aigua en l'escenari ambiental de Catalunya al llarg de la història en minúscules de les dones rurals".

Preguntes i debat.

16.10 h

Debat general amb tots els ponents.

16:40 h

Conclusions a càrrec de Max Bautista-Perpinyà. Université Catholique de Louvain (UCL).

17.00 h

Tancament i comiat.

La història ambiental s'ha constituït durant els darrers anys com una disciplina en creixement. Configurada a partir de contribucions provinents de disciplines molt diverses, la història ambiental es proposa estudiar la interacció entre les societats humanes i el medi, del que formen part. Ja sigui entesa com una mirada complementària al relat historiogràfic tradicional o com un camp pròpiament transdisciplinar, la història ambiental ha demostrat la seva capacitat per posar al centre de l'anàlisi històrica qüestions fonamentals sobre els límits materials del desenvolupament, els conflictes entorn dels recursos i les múltiples formes de percebre i gestionar el medi. La seva trajectòria s'ha vist influenciada pels diversos estadis de la crisi ecològica i el procés de conscienciació social, polític i científic entorn de fenòmens tan transcendents com el canvi climàtic antropogènic. Com a resultat, s'ha anat configurant un camp de treball caracteritzat per la multidisciplinarietat i l'establiment de paradigmes propis.

Aquestes jornades pretenen explorar la diversitat de perspectives que conviuen dins la història ambiental, algunes de les quals es troben en la intersecció amb camps d'estudi com ara l'ecologia política, la història agrària, la història econòmica o el estudi de gènere, entre d'altres. Aquestes temàtiques s'abordaran des d'una perspectiva local mitjançant les aportacions dels estudis locals i comarcals per tal de generar una diagnosi de la seva trajectòria al nostre territori.

En definitiva, l'objectiu és contribuir a la formulació d'una mirada històrica que, sense renunciar a la complexitat analítica, sigui capaç de dialogar amb els reptes presents i futurs.

Coordinadors de la jornada

Judit Gil-Farrero. Universitat degli Studi di Bergamo (UniBg) / Carlos Moruno Moyano. Institut Ramon Muntaner (IRMU) i Universitat Rovira i Virgili (URV).

Comitè científic i organitzador

Ramon Arnabat, David Cao, Llorenç Ferrer, Narcís Figueras, Òscar Jané, M. Carme Jiménez, Carles Santacana, Josep Santesmases, Francesc Viso.

Inscripció i dinar gratuïts, prèvia confirmació a:
ccepc@ccepc.cat o al telèfon 933 248 585 ext.131
Termini per a les inscripcions: 4 de novembre de 2025

ORGANITZA:

Coordinadora
de Centres
d'Estudis de
Parla Catalana
CCEPC

AMB EL SUPORT DE:

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura